

OPINIÓ

F.X. Grau president de l'ACUP
J.M. Vilalta secretari de l'ACUP

Escòcia, un bon referent

Escòcia disposa d'un sistema universitari i de recerca sòlid i al servei del país. Ho hem pogut constatar fa uns dies en una visita institucional en què hem mantingut reunions amb universitats i amb membres del govern i el Parlament escocesos. És un bon referent per a nosaltres, ateses la seva història i el seu present, així com les similituds que hi ha entre els països.

Els principis que inspiren el sistema són clars i presents arreu. L'educació superior és considerada un àmbit estratègic pel país, i té el suport inequívoc dels poders públics escocesos. Les universitats són concebudes com a inversió, no pas com a despesa, i això es demostra en un finançament adequat i que promou l'excel·lència. Alhora, l'acció política pretén en tot moment que l'activitat universitària i de recerca reverteixi en la societat, generant riquesa, activitat econòmica i llocs de treball qualificats.

El sistema universitari parteix d'una llarga tradició. Després d'Oxford i Cambridge, les quatre universitats més antigues del Regne Unit són escoceses: St. Andrews, Glasgow, Aberdeen i Edimburg. La història i especialment la Il·lustració escocesa han donat grans noms de pensa-

Escòcia no té taxes universitàries ■ AFP

dors i científics, com ara Adam Smith, David Hume i James Watt. Avui, el país disposa d'un sistema universitari que és al centre intel·lectual i econòmic d'Escòcia. El procés de *devolution* (establiment de les institucions d'autogovern) ha atorgat al Parlament escocès la potestat legislativa sobre totes les qüestions de la política educativa en totes les etapes. L'estructura institucional es podria resumir en tres grans aspectes: universitats amb una gran autonomia institucional (*responsible autonomy*), àmplies capacitats de direcció i gestió internes de les universitats mitjançant un consell de govern amb membres de dins i de fora del centre, i una agència de

finançament de tot el sistema d'educació superior, recerca i innovació (l'Scottish Funding Council), altament especialitzada i independent dels cicles electorals i que, després de rebre anualment i per escrit les prioritats del govern, actua assegurant criteris, polítics i, particularment, el finançament de les universitats.

Pel que fa al finançament, també caldria remarcar-ne alguns aspectes: les transferències corrents ascendeixen aquest curs a 1.260 milions EUROS, el 0,80% del seu PIB, que suposa 240 euros per habitant. S'hi inclou el finançament basal de la recerca, que s'aplica a través de mecanismes d'avaluació de l'excel·lència (coneguts amb el nom de *research assessment exercise*) i aporta els fons necessaris per a la recerca de primer nivell. A Catalunya, les transferències corrents l'any 2011 van ser de 762 milions, el 0,38 % del PIB, uns 104 euros per habitant, i no incorporen el finançament basal de la recerca que duen a terme les universitats públiques, prop del 60% de tota la que es fa al país. Finalment, el sistema és gratuït, és a dir no hi ha taxes universitàries per voluntat expressa del govern escocès, a diferència del que passa a la resta del Regne Unit, on les taxes han registrat un increment substancial en els darrers anys.